

2017-imi 1. kvartalimi aningaasaqarnikkut pissutsit

Aningaasaqarnikkut pissutsit

Naatsorsueqqissaartarfimmit, qaammatikkaartumik kvartalikkaartumillu saqqummersittakkat saniatigut, kisitsisitigut paasissutissanik aningaasaqarnikkut ineriartornermut nassuiaatitut atorpeqarsinnaasunik saqqummiisarpoq. Aningaasaqarnikkut pissutsit ukiumut ataasiarluni itisiliilluni saqqummersinneqartarput, kvartalikkaarlugillu naatsunngorlugit saqqummersinneqartarlutik.

Tabelimi ataaniittumi aamma kisitsisaataasivimmi kisitsisit takuneqarsinnaapput 2017-imi kvartalimut siullermut tungaanut.

Tabel 1. Kisitsisit tunngaviusut

	Kisitsisit piviusut		Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siuliani kvartaleqataanut sanilliullugu	
	4. kv. 2016	1. kv. 2017	4. kv. 2016	1. kv. 2017
Atortussanik niuernerimi kaaviiartitat 1), (Naleqqersuut 2010=100)	129,7	106,6	-0,3	-1,5
Kalaallit Nunaannut nassiussat annertussusaat 1), 1.000 m ³	112,0	68,4	1,5	-9,3
Kalaallit Nunaannit nassiussat annertussusaat, 1.000 m ³	88,7	43,9	19,7	-21,2
Aningaaserivinnit atorfitsineq 2), mio. kr.	3.747,0	3.648,0	-2,2	-2,6
Aningaaserivinni uninngasuutit, mio. kr.	5.552,0	6.083,0	4,5	9,6
Obligationinut akiligassat sinneri, mio. kr.	3.270,8	...	4,0	...
Isertitanit akileraarutit isumannaakkat, mio. kr.	1.024,8	964,0	2,7	16,3
Eqqussuinerimi uppersaarnermilu akileraarutit, mio. kr.	161,5	104,6	5,6	7,3
Eqqussuinerimi akileraarutit (angallatit motoorillit pinnagit), mio. kr.	144,1	90,1	-0,3	3,9
Angallatit motoorillit eqqunerini akileraarutit, mio. kr.	17,4	14,5	107,1	34,3
Pisortanut akiitsut, sillimmatit ilanngunnagit (ukiup affaanut) 2), mio. kr.	798,8	785,4	3,7	-1,7
Nunatta karsiata akiliisinaassusia, mio. kr.	1.358,6	1.535,6	5,4	17,1
Sanaartugassanut lluarsagassanullu aningaasaateqarfiup atuinera, mio. kr.	129,5	27,3	-60,8	250,0

Nassuiaat: 1) Atugassanik nioqquteqarnikkut kaaviiartitat nassiussallu annertussusaat ukiup ingerlanera malillugu iluarsineqarput, procentit allannguutaat naqqiinerimi kisitsisaalersut malillugit kvartalimut siuliinut naleqqiullugit naatsorsugaapput. Niuertarfeqarnikkut isertitat kaaviiartitat naleqqersuutaannut allannguut, niuertarfiit kaaviiartitaannut sunniuteqarsimasinnaavoq. 2) Aningaaserivinnit atorfitsinerit aningaaserivimmiitaqarnerillu, obligationitigut akiitsut sinneri taamatullu pisortanut akiitsut procentitigut allannguutaat kvartalimut/ukiup affaanut siulianut naatsorsugaapput. 3) 2017-imi 1. kvartalimi Obligationinut akiitsut sulit nalunaarsorneqarsimanngillat, kisitsisaataasivik kisitsisinik nutaanik immerneqarumaarpoq pissarsiarineqarpata.

Najoqqutaq: www.stat.gl/kon

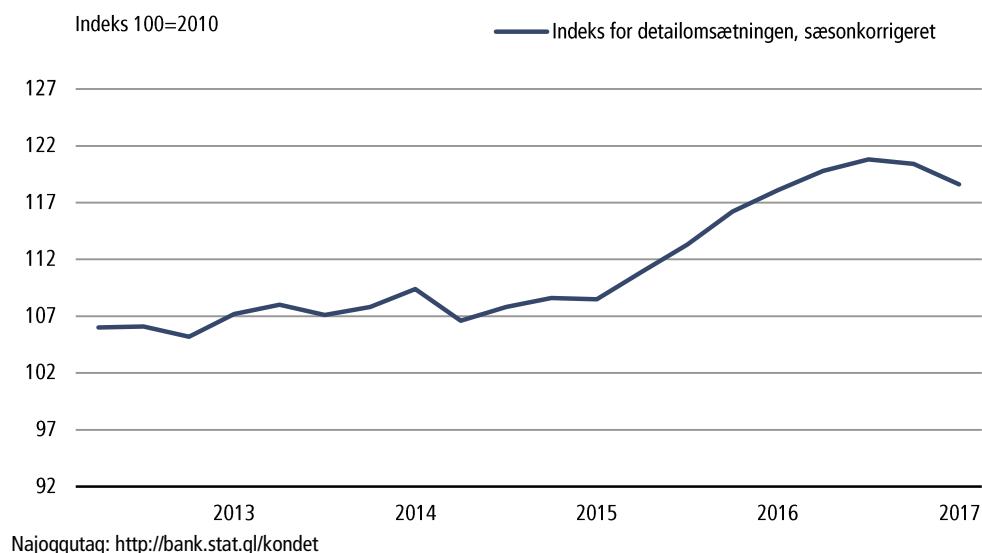
RAL-imi IT-mut atortorissaarut nutaaq, nassiussanut tunngasunut atugassiaq atuutilersimanera pissutaalluni angallatinik nassiussat 2017-imi 1. kvartalimi nalunaarutigineqarsimanngillat. Angallatinik nassiussat 2017-imi 2. kvartalimi ilanngullugit nalunaarutigineqarumaarput.

Kisitsisit ilaat aalajangersimasut ukiup ingerlanera malillugu iluarsineqarput, taamaasilluni ineriartornerup nalilernissaa ajornannginnerulerpoq. Ukiup ingerlanera malillugu iluarsisat, ukiup ingerlanerani nalinginnaasumik assigiaamik nikerartoqarsimagaangat, ajunnginnerpaamik kinguneqartarput. Kisitsisit nassiussanut tunngasut kisitsisaataasivimmiipput ukiumut agguaqatigiissinneri ilanngullugit.

Atortussanik niuernermi kaaviiartitat

2017-imi 1. kvartalimi atortussanik niuernermi kaaviiartitat 118,6-iuvoq, ukiup ingerlanera malillugu iluarseeernermi siorna kvartalimut sanilliullugu -1,5 pct.-imik apparsimalluni. 2016-imi 4. kvartalimi 0,3 pct.-imik apparsimavoq 2016-imilu 3. Kvartalimi 0,8 pct.-imik qaffassimalluni.

Titartagaq 1. Atortussanik niuernermi kaaviiartitat 2010=100, ukiup ingerlanera malillugu iluarsisat

Ukiup siulianut sanilliullugu allannguut

Atortussanik niuernermi kaaviiartitat takutippaat, 2017-imi 1. kvartalimi naleqqersuut 106,6-imiittoq. Ukiup siuliani kvartalimi tassani naleqqersuut 108,6-imiippoq. Kisitsisit takutippaat 1,9 pct.-imik apparsimasoq.

Tabel 2. Atortussianik niuernermi kaaviiartitanut naleqqersuut kvartalikkaarlugu (2010=100)

	Atortussianik niuernermi kaa- viiartitanut naleqqersuut	Atortussianik niuernermi kaaviiartitanut naleqqersuut, ukiup ingerlanera malillugu iluarsisaq
	Naleqqersuut	
1. kvartal 2016	108,6	118,1
2. kvartal 2016	115,5	119,8
3. kvartal 2016	125,6	120,8
4. kvartal 2016	129,7	120,4
1. kvartal 2017 ...	106,6	118,6
	Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siuliani kvartaleqataanut sanilliullugu	Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siuliani kvartaleqataanut sanilliullugu, ukiup ingerlanera malillugu iluarsisaq
1. kvartal 2017 ...	-1,9	-1,5

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/koddet>

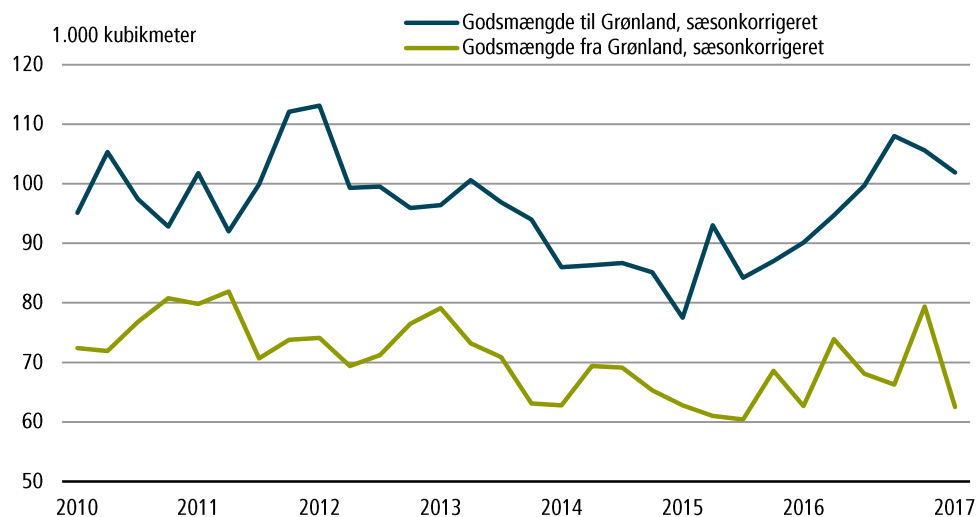
Atortussianik niuernermi kaaviiartitanut naleqqersuutip takutippaa kvartalikkaarlugit atortussianik niuerfinni anginerni pingasuni ineriartorneq. Atortussianik niuernermi kaaviiartitanut naleqqersuut tikkuartuussisinnaavoq atuisartut atuinerulersimaneranik. Naleqqersuut, aningaasaqarnermi pissutsit ineriartornerannik atuisullu pillugit naleqqersuinermit nalilersuinermit, atorineqarsinnaavoq.

Nassiussat annertussusaat

2016-imi 4. kvartalimi Kalaallit Nunaannut nassiussat 103,5 tusind kubikmeteriupput, ukiup siulianut sanilliullugu 1,6 tusind kubikmeterimik annertunerulersimapput, ukiup ingerlanera malillugu iluarseeereermermi 1,5 pct.-imik annertusisimasut.

2016-imi 4. kvartalimi Kalaallit Nunaannit nassiussat annerussusaat 79,4 tusind kubikmeteriusimavoq ukiup ingerlanera malillugu iluarseeereermermi 13,1 tusind kubikmeterimik annertusisimapput procentinngorlugu 19,7-iulluni.

Titartagaq 2. Nassiussat annertussusaat sumut nassiussaaneri apeqqutaatillugit, ukiup ingerlanera malillugu iluarsisat

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/kongod>

Ukiup siulianut sanilliullugu allannguut

2016-imi 4. kvartalimi Kalaallit Nunaannut nassiussat annertussusaat 112,0 tusind kubikmeter, ukiup siuliani 108,1 tusind kubikmeteriusimasog, procentinngorlugu 3,6-imik annertuseriarsimavoq. 2016-imi 4. kvartalimi Kalaallit Nunaannit nassiussat annertussusaat 88,7 tusind kubikmeteriusimavoq, ukiup siuliani piffissami tassani 70,5 tusind kubikmeteriusimalluni, procentinngorlugu 25,8-lluni.

Tabel 3. Nassiussat annertussusaat sumut nassiussaaneri apeqqutaallutik, kvartalikkaarlugut

	Kalaallit Nunaannut	Kalaallit Nunaannit
	Kisitit, 1.000 Kubikmeter	
1. kvartal 2016	77,6	51,6
2. kvartal 2016	113,0	62,3
3. kvartal 2016	116,4	86,0
4. kvartal 2016	112,0	88,7
1. kvartal 2017*	68,4	43,9
	Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siuliani kvartaleqataanut sanilliullugu	
4. kvartal 2016	3,6	25,8
	Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siuliani kvartaleqataanut sanilliullugu, ukiup ingerlanera malillugu iluarsisaq	
4. kvartal 2016	1,5	19,7

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/kongod>

Malugiuk: 2017-imi 1. kvartalimi umiarsuit assartuutit tamarmik ilaanngillat, taamaammat taamaallaat takuneqarsinnaapput 2016-imi 4. kvartalimi allannguutit

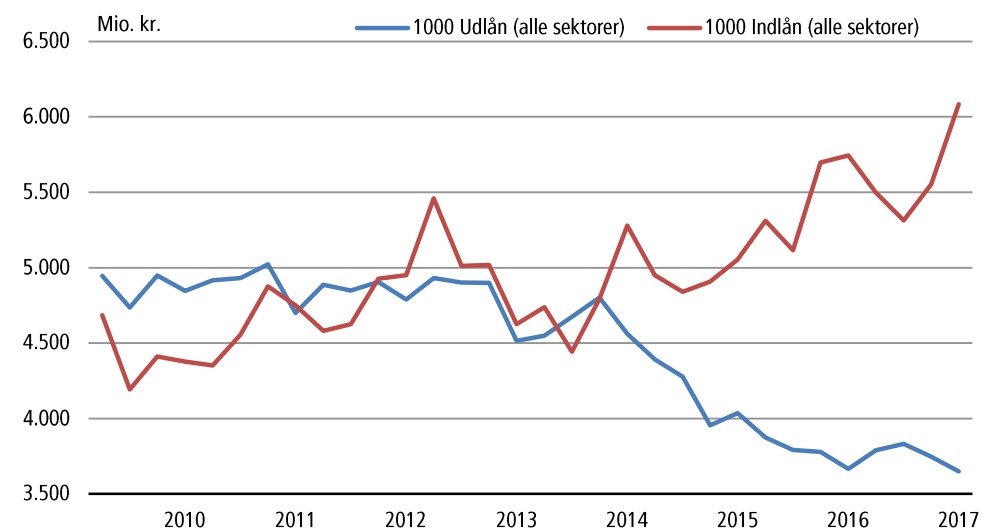
Nassiussat annertussusaat takutippaat eqqussukkat aamma avammut tunisat, nassiussinermi nalinginnaasumik atorpeqartarnera pissutaalluni.

Aningaaserivinnit atortitsineq aamma aningaaserivinni uninngasuutit

2017-imi 1. kvartalimi bankit aningaasanik atortitsinerat 3.648 mio. kr.-imiissimavoq, kvartalip siulianut sanilliullugu 99 mio. kr.-inik ikinnerulluni, procentinngorlugu 2,6-iulluni, 2016-imi 4. kvartalimut sanilliullugu 2,2 pct.-imik appasinnerulluni 2016-imi 3. kvartalimut sanilliullugu 1,1 pct.-imik qaffariarnerulluni.

2017-imi 1. kvartalimi bankini uninngasuutit 6.083 mio. kr.-iusimapput, kvartalip siulianut sanilliullugu 531 mio. kr.-inik amerlanerullutik, procentinngorlugu 9,6-imik annertunerulluni, 2016-imi 4. kvartalimut sanilliullugu 4,5 pct.-imik qaffasinneruvoq 2016-imi 3. kvartalimut sanilliullugu 3,4 pct.-imik appariarnerulluni.

Titartagaq 3. Ukiup naanerani aningaaserivinnit atortitsineq aamma aningaaserivinni uninngasuutit

Najoqquataq: <http://bank.stat.gl/konlan>

Kvartalini kingullerni bankit aningaasanik atortitsisarnerat appariartorsimavoq, 2014-imi 4. kvartalimiilli bankimi uninngasuutit amerliartorsimapput. Suliffeqarfiit aningaasaliiffiunngitsunut aningaasanik atortitsisarnerup annikillisimanera pissutaannilu bankit atortitsisarnerat annikillivoq. Aningaasaliinerilli Kalaallit Nunaata, Danmarkip Savalimmiullu avataanit pisimasinnaapput. Nunanit allanit aningaasaliinerit nalunaarsuinerimi ilanngillat.

Tabel 4. Kvartalip naanerini aningaaserivinnit atortitsineq aamma aningaaserivinni uninngasuutit

	Atortitsineq (suliffeqarfinni tamani)	Uninngasuutit (suliffeqarfinni tamani)
	Mio. kr.	
1. kvartal 2016	3.667	5.744
2. kvartal 2016	3.789	5.498
3. kvartal 2016	3.832	5.313
4. kvartal 2016	3.747	5.552
1. kvartal 2017	3.648	6.083
	Allannguut pct.-inngorlugu kvartalimut siulianut sanilliullugu	
1. kvartal 2017	-2,6	9,6

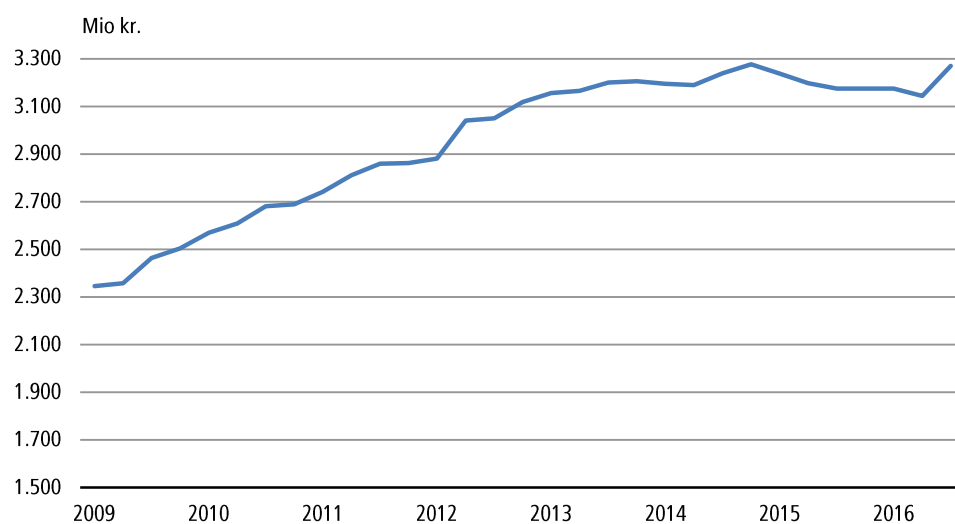
Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/kodlan>

Aningaaserivinnit atortitsineq aamma aningaaserivinni uninngasuutit kisitsisaataasivimmuut aaneqarsinnaapput. Kisitsisit pigineqarput taamaallaat Kalaallit Nunaaneersut, Danmarkimeersut aamma Savalimmiuneersut.

Obligationinut akiligassat sinneri

2016-imi 4. kvartalimi obligationinut akiligassat sinneri 3.270,8 mio. kr.-iusimapput, 2016-imi 3. kvartalimut sanilliullugu 125,9 mio. kr.-inik amerlanerupput, procentinngorlugu 4,0-iulluni. 2016-imi 3. kvartalimi kvartalip siulianut sanilliussermi 1,0 pct.-imik apparsimasut.

Titartagaq 4. Obligationinut akiligassat sinneri

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/kodobl>

2015-imi 1. kvartalimit 2016-imi 4. kvartalimut obligationinut akiligassat sinneri ikiliartorsimapput, tamatuma kingorna akiligassat amerlatseqqissimapput. Ininik attartortitsinermut annertusisimanerat pissutaanerulluni obligationinut akiligassat sinneri annertusisimapput.

Tabel 5. Kvartalit naanerini obligationinut akiligassat sinneri, pigisat suunerinut immikkoortillugit

	Katillugit	Nammineq inigisaq	Piginneqatigiillu ni inigisaq	Namminerisamik inimik attartortitsineq	Allaffissorneq suliffeqarfiillu
	Mio. kr.				
1. kvartal 2016	3.175,5	2.555,3	165,6	193,3	258,7
2. kvartal 2016	3.175,4	2.565,3	160,7	193,0	254,1
3. kvartal 2016	3.144,9	2.544,9	158,8	196,1	243,0
4. kvartal 2016	3.270,8	2.542,2	167,3	334,2	225,4
	Allannguut pct.-inngorlugu kvartalimut siulianut sanilliullugu				
4. kvartal 2016	4,0%	-0,1%	5,4%	70,4%	-7,2%

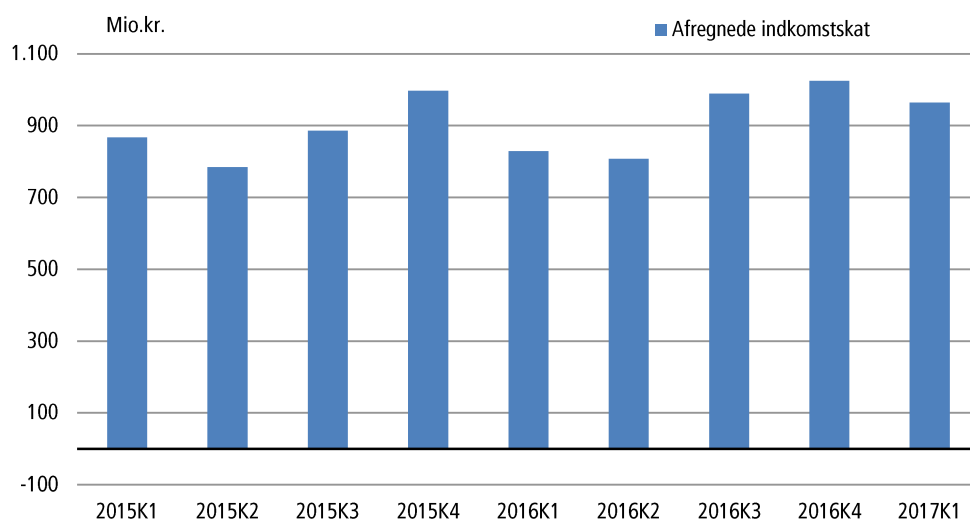
Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/konobl>

Obligationinut akiligassat sinneri tassaapput aningaasaliisartunut (realkreditinstitutter) atornermi akiligassat sinneri. Inigisamik allanillu pisisarnerup takutippaa akiligassat sinnerisa allanngorarnerat.

Isertitanit akileraarutit isumannaakkat

2017-imi 1. kvartalimi Isertitanit akileraarutit isumannaakkat 964,0 mio. kr.-iupput, ukiup siulianut sanilliullugu 134,8 mio. kr.-inik annertunerulluni, 16,3 pct.-inik. 2016-imi 4. kvartalimi kisitsit 2,7 pct.-iuvoq 2015-imi 4. kvartalimut sanilliussermi 2016-imi 3. kvartalimi 2015-imi 3. kvartalimut sanilliussermi 11,7 pct.-iusoq.

Titartagaq 5. Isertitanit akileraarutit naatsorsukkat

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/konskt>

Piffissami kingullermi isertitanit akileraarutit naatsorsukkat amerlatsikkiartorsimapput. 2016-imi 2015-imut sanilliussermi tamanna 3,3 pct.-imik annertusisimavoq.

Tabel 6. Isertitanit akileraarutit naatsorsukkat akileraaruseeriaaseq kvartalikkaarlugu

	Akileraarutit tamakkerlugit	Nunamut akileraarut	Kommuninut ataatsimoorullugu akileraarut	Kommunemut akileraarut	Immikkut nunamut akileraarut
	Mio. kr.				
2015 ukioq naallugu	3.535,3	833,2	483,3	2.147,1	71,6
1. kvartal 2016 ...	829,2	195,8	112,5	499,6	21,3
2. kvartal 2016 ...	807,6	190,4	111,2	492,9	13,1
3. kvartal 2016 ...	989,7	232,5	135,7	605,1	16,5
4. kvartal 2016 ...	1.024,8	241,5	141,3	626,1	15,9
2016 ukioq naallugu	3.651,3	860,2	500,7	2.223,7	66,8
1. kvartal 2017 ...	964,0	226,8	132,9	590,6	13,8
	Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siulianut sanilliullugu				
2016 ukioq naallugu	3,3	3,2	3,6	3,6	-6,7
1. kvartal 2017 ..	16,3	15,8	18,1	18,2	-35,2

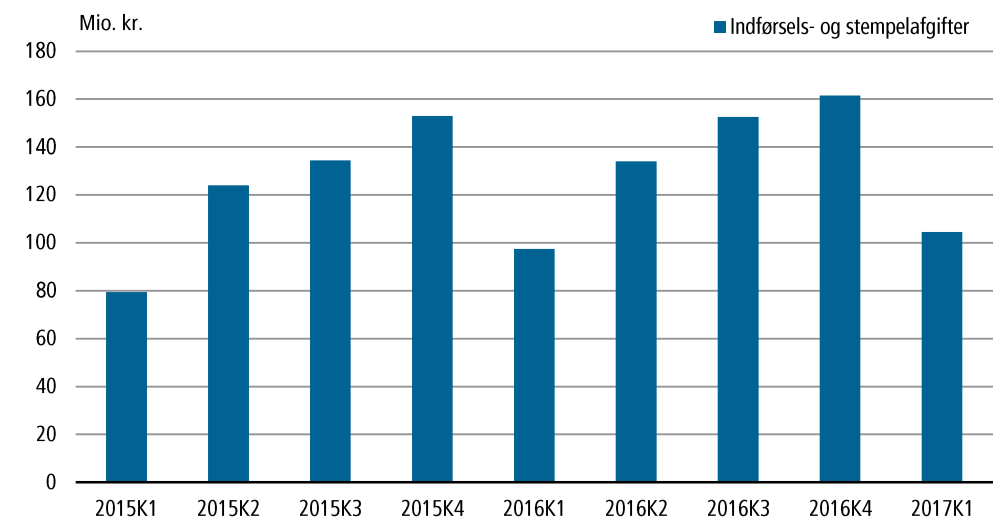
Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/konskt>

Sulisitsisut Akilerartarnermut aqutsisoqarfimmut qaammammut isertitanit akileraarutigisartagaat naatsorsuinnermut atornerqarput. Isertitani akileraarutit annertussusaasa suliffeqarfinni ineriartorneq aamma suliaqarneq ersersissinnaavaa.

Eqqussuinnermi uppersaarnermilu akileraarutit

2017-imi 1. kvartalimi Eqqussuinnermi uppersaarnermilu akileraarutit 104,6 mio. kr.-iusimapput ukiup siulianut sanilliullugu 7,1 mio. kr.-inik annertuneruvoq, procentinngorlugu 7,1-imik qaffassimalluni. 2016-imi 4. kvartalimi 5,6 pct.-imik apparsimavoq 2016-imilu 3. kvartalimi 13,5 pct.-imik qaffassimalluni.

Titartagaq 6. Eqqussuinnermi uppersaarnermilu akileraarutit

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/konafg>

2015-imut sanilliullugu 2016-imi eqqussuinermi uppersaanermilu akileraarutinit iluanaarutit annertusiartorsimapput.

2016-imi eqqussuinermi uppersaanermilu akileraarutit 2015-imut sanilliussinermi 11,1 pct.-mik qaffassimasut ineriartornerat 2017-imi 1. kvartalimut eqqussuinermi uppersaanermilu akileraarutit qaffannerat attuumassuteqarpoq.

Tabel 7. Kvartaalikkaarlugit eqqussuinermi uppersaanermilu akileraarutit

	Eqqussuinermi uppersaaneer milu akileraarutit	Eqqussuinermi akileraarutit	Sikaritsit Qamutit motoorillit	Uppersaaneer milu akileraarutit	
	Mio. kr.				
2015 ukioq naallugu	491,0	464,3	94,6	33,3	26,5
1. kvartal 2016	97,5	90,1	20,3	10,8	7,5
2. kvartal 2016	134,1	128,4	28,0	7,6	5,7
3. kvartal 2016	152,6	145,1	34,6	12,3	7,5
4. kvartal 2016	161,5	155,9	30,7	17,4	5,6
2016 ukioq naallugu	545,7	519,5	113,6	48,1	26,3
1. kvartal 2017 . . .	104,6	94,7	16,7	14,5	9,9
Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siuliani kvartaleqataanut sanilliullugu, ukiup ingerlanera malillugu iluarsisat					
2016 ukioq naallugu .	11,1	11,9	20,1	44,4	-0,8
1. kvartal 2017 . . .	7,3	5,1	-17,7	34,3	32

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/kodafg>

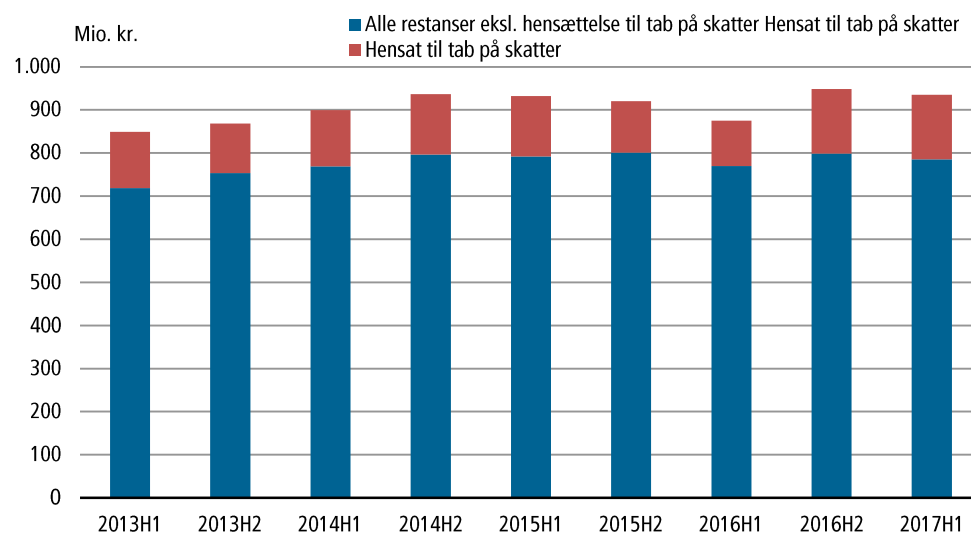
Inuit atuinerisa nikerarnerat eqqussuinermi uppersaanermilu akileraarutinit iluanaarutit takutippaat.

Kisitsisit nikerarnerisa inuit akileraarusikkanik atuinerisa isikkuat takutippaat. Uppersaanermik akileraarutit inigisamik pisinerit aamma peqatigiilluni inigisanik peqalernerit ineriartornerat takutippaat.

Pisortanut akiitsut

2017-imi ukiup affaani siullermi (januaarimi) 785,4 mio. kr.-it pisortanut akiitsorineqarsimapput (A-akileraarnermut annaasat ilanngunnagit), 2016-imi 2. kvartalimut (aggustimi) sanilliullugu 13,4 mio. kr.-inik annikinneruvoq, procentinngorlugu 1,7-iulluni. 2016-imi ukiup affaasa aappaani 3,7 pct.-imik qaffassimavoq ukiup affaanut siullermut sanilliussinermi.

Titartagaq 7. Pisortanut akiitsut

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/konres>

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik ukiumut marloriarluni, januaarimi aamma aggustimi, akiitsunik naatsorsuisarpoq. Saqqummersitami uani januaari ukiup affaatut siullertut nalunaarutigineqarpoq aaggustilu ukiup affaasa aappaattut nalunaarutigineqarluni.

Ukiup affaanut sanilliussinerni akiitsut ineriartornerat (A-akileraarnermut annaasat ilanngunnagit) 2014-imi ukiup affaasa aappaanili taamaaginnapajaarsimapput. 2016-imi ukiup affaani siullermi 30,5 mio. kr.-inik annikilleriarsimapput, ukiup affaasa aappaani 28,6 mio. kr.-inik annertuseriarsimasut, 2017-imi ukiup affaani siullermi 13,4 mio. kr.-inik ikilisimapput.

Tabel 8. Akiitsut aamma akiitsut annertussusaat, ukiup affakkaarlugit

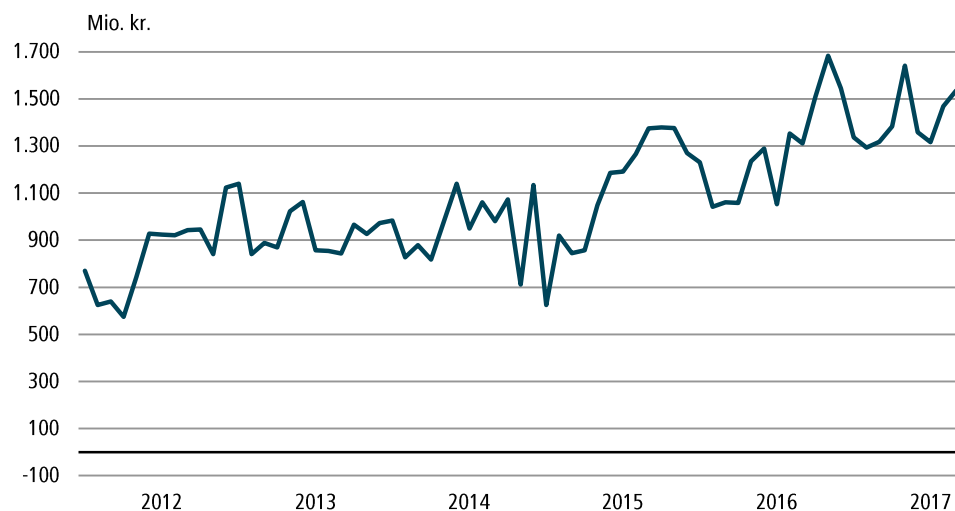
	Akiitsut	Akiitsut annertussusaat
	Akiitsut 1.000-ikkaarlugit	Mio. kr.
2015 ukiup affaa siulleg	266,4	791,9
2015 ukiup affaa tulleg.	283,8	800,7
2016 ukiup affaa siulleg	280,9	770,2
2016 ukiup affaa tulleg.	317,4	798,8
2017 ukiup affaa siulleg.....	305,8	785,4
Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siuliani ukiup affaqataanut sanilliullugu		
2016 ukiup affaa tulleg.	13,0	3,7
2017 ukiup affaa siulleg.....	-3,7	-1,7

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/konres>

Nunatta karsiata akiliisinnaassusia

2017-imi marsimi Nunatta karsia 1.535,6 mio. kr.-inik akiliisinnaassuseqarpoq 2016-imi decembarimut sanilliullugu 177,0 mio. kr.-inik annertuneruvoq. 2016-imi marsimut sanilliullugu nunatta karsiata 2017-imi marsimi akiliisinnaassusaa 224,8 mio. kr.-inik annertuneruvoq, procentinngorlugu 17,1-iulluni.

Titartagaq 8. Nunatta karsiata akiliisinnaassusia

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/konlik>

2016-imi akiliisinnaassuseq agguaqatigiissillugu qaffassimavoq 1.398,5 mio. kr.-iusimagami, 2015-imi 1.231,1 mio. kr.-iusimasoq.

Tabel 9. Nunatta karsiata akiliisinnaassusia imarisaanut qaammatinullu immikkoortillugit

	Katillugit	Bankimi uninngasuutit	Obligationit
	Mio. kr.		
2016 marsi	1.310,8	747,8	563,0
2016 juuni	1.544,7	677,7	867,0
2016 septembari	1.317,3	449,3	868,0
2016 decembari	1.358,6	508,3	850,2
2017 marsi	1.535,6	684,5	851,1
Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siuliani piffissamut tassunga sanilliullugu			
2017 marts	17,1	-8,5	51,2
Allannguut pct.-inngorlugu piffissap siulianut sanilliullugu			
2017 marts	13,0	34,7	0,1

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/konlik>

Nunatta karsiata akiliisinnaassusiata, nunatta karsiata aningaasanik atuinerata allanngorarnera, takutippaa. Akiliisinnaassutsip annertussusaanut ilaapput 2017-imi marsimi 548 mio. kr.-iusut nunatta karsiata atugai. Akiliisinnaassusermut ilaapput aningaaserivinniitsitat, karsimiittut ilanngullugit aamma obligationini aningaasaatit. Aningaasaqarnermut

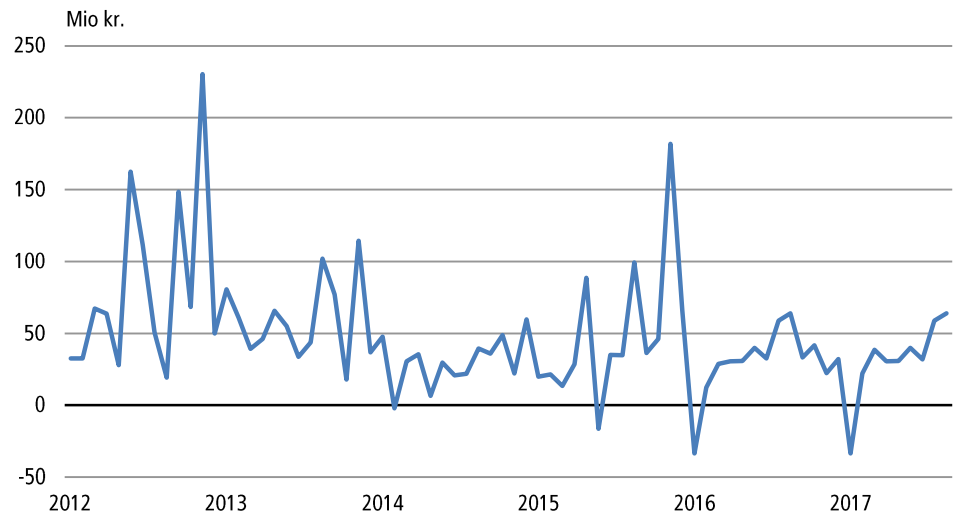
Inatsimmi akiliisinnaassutsip minnerpaaffissaattut anguniagassaq aalajangiussaavoq, nunatta karsiata akiitsuisa 10 pct.-eralugu.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu aningaasaateqarfiup atuinera

2017-imi 1. kvartalimi Sanaartugassanut Iluarsagassanullu aningaasaateqarfiup atuinera 27,3 mio. kr.-iusimavoq, piffissami tassani atuineq siorna piffissamut tassunga sanilliullugu 19,5 mio. kr.-imik annertuneruvoq.

Kisianni 2016-imi 4. kvartalimi atuineq ukiup siulianut piffissamut tassunga sanilliullugu 200,8 mio. kr.-inik ikileriarfiusimavoq. 3. kvartal 2016-imi atuineq ukiup siulianut 2. kvartalimut sanilliullugu 0,7 mio. kr.-inik amerlisimasut.

Titartagaq 9. Sanaartugassanut Iluarsagassanullu aningaasaateqarfiup qaammatikkaartumik atuinera

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/konanl>

2016-imi atuineq tamakkerlugu 394,1 mio. kr.-iusimavoq 2015-imut sanilliullugu 261,1 mio. kr.-inik atuinikinneruvoq. 2015-imili atuineq 2014-imut sanilliullugu 258,3 mio. kr.-inik annertunerusimavoq.

Tabel 10. Sanaartugassanut Iluarsagassanullu aningaasaateqarfiup kvartalikkaarlugit atuinera

	Katillug Inigisanut it	Iluarsagassanut aningaasaateqa rfiup attartortitsinera	Nukissiorfiit	Suliffeqarfiit	Sinneri mittarfiit ilanngullugit	
Mio kr.						
Ukioq naallugu 2015	655,2	116,6	234,7	0,0	262,7	41,2
1. kvartal 2016	7,8	7,2	-30,6	0,0	27,6	3,7
2. kvartal 2016	101,5	30,2	2,8	0,0	63,3	5,1
3. kvartal 2016	155,3	31,5	24,9	0,0	39,4	59,5
4. kvartal 2016	129,5	53,0	-19,7	0,0	70,6	25,6
Ukioq naallugu 2016	394,1	121,9	-22,6	0,0	200,8	94,0
1. kvartal 2017 . . .	27,3	12,2	-35,0	0,0	49,1	1,0
Allannguut pct.-inngorlugu ukiup siuliani kvartaleqataanut sanilliullugu, ukiup ingerlanera malillugu iluarsisaq						
Ukioq naallugu 2016.	-39,9	4,5	-109,6	0,0	-23,6	128,2
1. kvartal 2017. . . .	250,0	69,4	14,4	0,0	77,9	-73,0

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/kodanl>

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu aningaasaateqarfiup atuinerata takutippaa Namminersorlutik Oqartussanit sanaartornermut atorneqartut. Atuineq qaffasinnerugaangat suliaqartoqarnerusarpoq.

Metode

Begrebet konjunkturstatistik omfatter de måneds- og kvartalsstatistikker, der anvendes ved vurdering og analyse af konjunktursituationen i et land. Den foreliggende konjunkturstatistik præsenterer en række konjunkturindikatorer, som har til formål at tegne et billede af den aktuelle økonomiske udvikling i Grønland. Konjunkturstatistikken skal supplere nationalregnskabet ved at give en hurtig indikation af udviklingen i nationalregnskabet's hovedstørrelser: Produktion, privat og offentligt forbrug, investering og udenrigshandel. Udover funktionen som indikator har de fleste af konjunkturstatistikkerne interesse til belysning af sit eget område.

Beskrivelsen af den aktuelle konjunkturudvikling sker ud fra bevægelserne i de centrale økonomiske indikatorer. Indikatorerne kan ikke direkte sige noget om baggrunden for udviklingen i konjunkturerne, men såfremt Grønlands Statistik har kendskab til ændringer i lovgivning eller andet, der må formodes at have væsentlig indflydelse på udviklingen i indikatorerne, vil det blive nævnt i den medfølgende tekst.

Følgende data er medtaget i konjunkturstatistikken:

- Detailhandelens omsætning
- Godsmængder
- Ud- og indlån for banker, ultimobalance

- Obligationsrestgæld, ultimobalance
- Afregnede indkomstskatter
- Indførselsafgifter/Stempelafgifter
- Restancer til det offentlige
- Landskasses Likviditet
- Anlægs- og renoveringsfonden

Herudover er der andre eksisterende konjunkturserier

Turismestatistik med Hotelovernatninger og flypassagerer
 Udenrigshandel, Import og eksport
 Registrerede arbejdssøgende
 Fiskeri og fangst med indhandling og prisindeks for fiskeprodukter
 Forbrugerprisindekset
 Byggeomkostningsindeks

Detailhandelens omsætning

Formålet med statistikken er at belyse udviklingen i detailhandelen og dermed en væsentlig del af det private forbrug.

Grønlands Statistik indhenter en gang i kvartalet omsætningstal fra de 3 største detailkæder i Grønland. Den samlede omsætning for de tre kæder er lagt sammen. Omsætningen er herefter opgjort som et værdiindeks, hvor udviklingen i indekset tegner et billede af udviklingen i omsætning i detailhandelen. Indekset er opgjort som den gennemsnitlige kvartalsomsætning i et basisår, og ændring i hvert kvartal sker i forhold til indekset for det gennemsnitlige kvartals omsætning.

Indekset bliver også opgjort som sæsonkorrigerede indeks. Ved sæsonkorrektionen renses data for systematiske udsving over året. Sæsonkorrektionen fortages ved hjælp af X-12-ARIMA og modellen findes i JDemetra+. Det sæsonkorrigerede indeks bliver revideret løbende, og med en ny model en gang årligt. En nærmere metodeforklaring til sæsonkorrektion, er lavet i en særskilt metodebeskrivelse.

Godsmængder

Formålet med statistikken er at have en indikator i forhold til import og eksport til og fra Grønland. Grønlands Statistik modtager kvartalvis fra Royal Arctic Lines A/S (RAL) godsmængderne til og fra Grønland. Statikken er opgjort som den totale godsmængde i 1.000 m³. Godsmængderne bliver også opgjort som sæsonkorrigerede tal.

Det er ikke hele Grønlands eksport af varer, der bliver transporteret af RAL, blandt andet fordi der også sker landinger af fisk på Island, og import af varer med fly. Godsmængderne er kun opgjort for totalmængden. Godsmængderne består dog af forskellige typer gods. RAL benytter følgende type opgørelse.

Godsmængderne på typer og gennemsnitlig andel de seneste 3 år i pct.

	Til Grønland	Fra Grønland
Almindeligt gods	60,1	5,6
Bil, båd, og entreprenørmaskiner ...	5,0	0,8
Farligt gods	1,7	1,4
Farligt temperaturreguleret	0,0	0,0
Flatrackgods	8,6	0,3
Miljøgods	0,0	4,3
Overstørrelsesgods	0,9	0,3
Tankcontainere	1,0	1,7
Temperaturreguleret	20,9	82,6
Transportudstyr	1,6	3,0

Anm. Opgørelsen er gennemsnit for godsmængderne i årene 2014, 2015 og 2016.

Ud- og indlån for banker, ultimobalance

Formålet med statistikken er at belyse udviklingen i ud- og indlån i Grønland, samt hvilke sektorer der optager og indskyder lån i bankerne.

Nationalbanken har opgjort ud- og indlånsbalancen for grønlandske og danske banker, for grønlandske resider. Nationalbanken har udviklet en detaljeret MFI-statistik, der fra 3. kvartal 2013 giver mulighed for at inddele lånene i sektorer, se vedlagte link. [Ny og mere detaljeret MFI-statistik](#).

Statistikken er opgjort for følgende sektorer:

- 1000 Alle sektorer
- 1100 Ikke-finansielle selskaber
- 1200 Finansielle selskaber ekskl. monetære og finansielle institutioner (MFI)
- 1300 Offentlige forvaltning og service
- 1400 Husholdninger
- 1500 Non-profit institutioner rettet mod husholdninger (NPISH)

Nationalbanken har udarbejdet en fordelingsnøgle mellem sektoropdelingen og den normale branchefordeling. Fordelingsnøgle mellem sektorfordelingen og branchenomenklatur kan ses i Nationalbankens [sektormanual](#).

Ud- og indlånene er opgjort som balancen ultimo i perioden, hvilket betyder at lånebeholdningen er opgjort for slutningen af perioden. Udviklingen i balancen sker på baggrund af fire typer af strømme, som påvirker bevægelserne i balancen, hvilket er:

- Nettotransaktioner
- Tab
- Valutakursreguleringer
- Reklassifikationer

Det er primært strømtyperne *Nettotransaktioner* og (*reklassifikation/ændringer i lånets karakteristika*) der generelt har mest volumen. For en mere detaljeret gennemgang af opgørelsen og statistikken henvises til Nationalbankens hjemmeside. www.nationalbanken.dk

Der er ikke medtaget ud- og indlån, der vedrører banker i det øvrige udland, og der er ikke medtaget koncerninterne lån optaget af selskaber.

Obligationsrestgæld

Formålet med statistikken er at opgøre udviklingen og omfanget af finansiering fra realkreditinstitutioner i Grønland, efter ejendoms kategorier.

Grønlands Statistik modtager en opgørelse af obligationsrestgælden fra Finanstilsynet, der opgør den samlede udlånsportefølje fordelt på ejendoms kategorier. Opgørelsen er opgjort som balancen ultimo perioden, hvilket betyder at det er beholdningen i slutningen af en periode der er opgjort.

Udlånene er opgjort efter hvilke ejendoms kategori lånet er ydet til.

Ejendoms kategorier er opgjort som følgende:

Ejendoms kategorier	Ejendoms kategorier uddybet
Ejeboliger	Ejeboliger
Støttet byggeri (til beboelse)	Støttet byggeri til beboelse
Andelsboliger	Andelsboliger
Privat boligudlejning	Private beboelsesejendomme til udlejning
Industri & håndværk	Industri & håndværksejendomme (inkl. kollektive energiforsyningsanlæg)
Kontor & forretning	Kontor & forretningsejendomme
Social & kulturel	Ejendomme til sociale, kulturelle og undervisningsmæssige formål

For yderligere informationer omkring opgørelsen henvises til Finanstilsynets hjemmeside. www.finanstilsynet.dk

Afregnede indkomstskatter

Formålet med statistikken er at opgøre det afregnede provenu fra indkomstskatter. Data for de løbende afregnede A- og B-indkomstskatter er indhentet fra Skattestyrelsen. Opdelingen er gjort for landsskat, fælleskommunal skat, kommunalskat, særlig landsskat, samt efter kommuner.

Ved vurdering af udviklingen i indkomstskatteprovenuet skal ændring i reglerne for indkomstskatten medtages. (For eksempel blev landsskatten ændret pr. 1. januar 2013 fra 11 pct. til 10 pct., og kommuneskatten i Kommunerafiq Sermersooq pr. 1. januar 2014 fra 25 pct. til 26 pct.)

Periodisering af afregningen

Den regnskabsmæssige afregning af indkomstskatter sker for 15 perioder for et år. I denne konjunkturstatistik er periodisering foretaget ved at perioderne 1-13 bliver opgjort i det pågældende år, mens perioderne 14 og 15 bliver videreført til efterfølgende års 1. kvartals afregning. Årsagen til denne periodisering er der er taget et større hensyn til at udarbejde en hurtig kvartalsvis indikator af skatteafregningen, snarere end en fuldt korrekt årsopgørelse af skatteafregningen.

Landsskat og særlig landsskat, ved afregningen af den særlig landsskat, sker der også samtidigt en afregning af landsskat fra de samme områder. Afregnede landsskat fra disse områder er lagt sammen med landsskatten fra resten af Grønland.

Indførselsafgifter / Stempelafgifter

Formålet med statistikken er at belyse provenuet fra indførselsafgifter og stempelafgifter, og herved have en indikator for udviklingen i forbruget af afgiftsbelagte varer.

Grønlands Statistik modtager fra Skattestyrelsen en gang i kvartalet oplysninger om indførselsafgifter og stempelafgifter. Udviklingen i afgiftsprovenuet skal også vurderes i forhold til ændring i afgiftssatserne. Der er blevet indført nye afgifter pr. 1. januar 2016 (fyrværkeri, snus, og chokolade/slik).

Indførselsafgifter er opgjort efter følgende varer og afgiftsgruppe nr.

Vareart	Afgiftsgruppe nr.
1.1 Sukker/kaffe/the	1+2+3
1.2 Chokolade	4
1.3 Øl	11+12+13+14+15
1.4 Vin	16+17+18+19+20
1.5 Spiritus	21+22+23+24+25+26
1.6 Cigaretter	43
1.7 Anden tobak	41+42+44+45+46
1.8 Mineralvand	31+32+33
1.9 Emballage	34+35
1.10 Kød	51 til 62
1.10 Motorkøretøjer	71 til 84
1.11 Parfume	90
1.12 Diverse + fyrværkeri	Øvrige

Stempelafgiften er en afgift hvor der svares en andel af handelsværdien til Selvstyret ved køb eller overtagelse af fast ejendom, pantsætning af fast ejendom eller løsøre, herunder skibe og både, der er fritidsfartøjer. Udviklingen i afgiften er blandt andet afhængig af køb af egen bolig og andelsboliger.

For nærmere detaljer om afgiftsgrupper, og afgiftssatser henvises til Skattestyrelsens hjemmeside.

[Http://aka.gl/da/Borger/AFGIFT/Afgiftslove/Indfoerselsafgifter](http://aka.gl/da/Borger/AFGIFT/Afgiftslove/Indfoerselsafgifter)

Restancer til det offentlige

Skattestyrelsen udarbejder 2 gang årligt en restanceliste for de offentlige, i januar og i juli/august. Opgørelsen er opgjort som balancen på dagen for opgørelsen, hvilket betyder at det er en restance beholdningen som er opgjort i primo januar og juli/august. Opgørelsen viser restancerne til det offentlige opgjort efter 20 restancearter. Restancerne er opgjort efter antal sager og restance størrelsen. I tabelen nedenfor er andel efter størrelse i kr. af restancerne opgjort for 2016 1. halvår.

Hensættelse til tab til skatter har tidligere været opført under A-skatter, denne post er nu opgjort separat.

Restancer til det offentlige efter andel i pct. 1. halvår 2017

	Antal sager	Restance størrelse
Alle restancer	100,0	100,0
Underholdsbidrag	25,0	38,5
Restskatter	0,4	2,8
ESU	0,0	6,5
A-skat	0,9	2,4
Selskabsskat	0,0	0,1
Husleje	2,2	8,4
Skatterenter	0,5	0,2
Diverse kom. restancer	6,7	4,4
Hjælp med tilbagebetalingspligt	1,8	2,9
Studielån	0,3	1,6
Daginstitutioner	7,9	1,7
Renovation	33,8	3,3
Kommunale erhvervslån	0,0	0,1
Diverse Selvstyre-restancer	2,9	2,8
Boligstøttelån	0,1	1,2
Selvbyggerlån	0,1	0,5
El/vand	5,4	0,7
Forældrebetaling anbragte børn	8,8	4,0
Nordiske krav	0,4	1,5
Øvrige restancer	2,8	0,3
Hensat til tab på skatter	...	16,0

For en uddybende forklaring til de enkelte restancearter, henvises til Skatte-
styrelsens årsberetning.

Landskassens Likviditet

Det centrale regnskabskontor (DcR) i Selvstyret udarbejder opgørelsen for
Landskassens kortfristede likviditet. Opgørelsen er opgjort efter beholdnings-
type, som er fordelt efter

Bankindestående (inkl. kassebeholdning)
Obligationer

Opgørelsen er udarbejdet med udgangspunkt i ultimo balancen i den pågæl-
dende måned, så opgørelse efter kvartaler, gøres ved at tage henholdsvis
marts, juni, september og december månedsbalance.

Anlægs- og renoveringsfonden

Det centrale regnskabskontor (DcR) i Selvstyret udarbejder månedligt opgø-
relse af forbruget i Anlægs- og renoveringsfonden. Opgørelsen er opgjort efter
hovedgrupper, som er fordelt efter

Boliger (anlæg og renovering)
Anlægsfonden, udlån
Nukissiorfiit (anlæg og renovering)
Institutioner (anlæg og renovering)
Rest, incl. landingsbaner (anlæg og renovering)

DcR opgør forbruget fra Anlægs- og renoveringsfonden efter regnskabsperio-
der, dvs. at der er 13 perioder i løbet af et år, 12 måneder og en ultimo perio-

de. Der er i forbindelse med udgivelse af data til konjunkturstatistikken ikke foretaget ændring af denne opgørelsesmetode. Opgørelse efter et års forbrug skal opgøres ved at sammenlægge de 13 regnskabsperioder.

Ved den kvartalsvise opgørelse er forbruget i 4. kvartal opgjort som de samlede forbrug i oktober, november, december og ultimo perioden. En nærmere detaljeret gennemgang af anlægsforbruget, bliver udarbejdet i redegørelse for anlægs- og renoveringsfonden. Derudover kan der henvises til Finansloven, hvor forklaringer til enkelte anlægsprojekter fremgår.

Udgivelse

Konjunkturstatistikken vil blive udgivet en gang om året, med en kvartalsvis nyhedsmail. Opdatering af de enkelte statistikbank tabeller vil ske umiddelbart efter at data er blevet tilgængelig, og senest ca. 1. måned efter at et kvartal er afsluttet.

Fejlkilder

Godsmængder

Der sker mindre revidering af godsmængderne til og fra Grønland med en periode på 1 år tilbage i tiden. Dette sker på grund af ændring i modtaget tal. Godsmængderne for 1 og 2 år tilbage er således foreløbige tal.

Anlægs- og renoveringsfonden.

Det seneste kalender år er en foreløbigt opgørelse, der kan ske mindre revideringer at tidligere måneder ved årsafslutningen.

Løbende priser og faste priser (nominelle priser/realpriser).

Dataserierne i værdi er ikke blevet korrigeret for inflation. Konjunkturstatistikken bliver kun vist i løbende priser. Udviklingen i en tidsserie i fastepriser vil normalt medføre at væksten er lavere.

Afregning af indkomstskatter

Der kan være usikkerhed i forhold til en periodevis forskydning af afregningen. Den månedlige indberetningsafregning fra selskaber eller institutioner til skattestyrelsen kan af forskellige årsager have uregelmæssigheder, hvilket medfører at der kan ske periodevis forskydning af afregningen, for eksempel på grund af for sent afleverede afregninger.

På grund af den benyttede periodisering, og at feriepenge for et indkomstår typisk bliver afregnet i den periode som Skattestyrelsen kalder periode 15 i et regnskabsår, vil feriepenge i denne opgørelse blive opgjort som afregnet i 1. kvartal det efterfølgende år.

Indførsels- og stempelafgifter.

Det kan ske at der kan komme periodevis store udsving, som ikke har sæsonmæssige årsager. Årsagen er at en enkelt køber, kan købe store partier i et kvartal til lager, og det kan påvirke ændringerne i forhold til året før.

Anlægs og renoveringsfonden

Der er mulighed for at den afsluttende kontering for anlægsfonden ikke kommer med i udtrækket der er modtaget fra DcR. Det vil sige at der kan være uoverensstemmelse mellem opgørelsen til denne konjunkturstatistik og redegørelse for anlægs og renoveringsfonden.

Sæsonkorrektur i konjunkturstatikken

Sæsonkorrektur i konjunkturstatikken

I en tidsserie kan der være sæsonudsving, og for at vurdere udviklingen over en periode korrekt, kan det være nødvendigt at tage højde for dette. Sæsonudsving kan ske på grund af at årstiderne skifter, for eksempel kan der være større aktivitet i byggeriet eller i fiskeriet i sommerhalvåret end i vinterhalvåret. En definition på sæson er blevet beskrevet af (Hylleberg 1992), *som en systematisk, men ikke nødvendigvis regulær bevægelse indenfor året, forårsaget af ændring i vejret, kalenderen, og tidspunktet for beslutninger, direkte eller indirekte gennem produktion- og forbrugsbeslutninger gjort af agenter i økonomien*¹.

Sæsonkorrektur

Ved sæsonkorrektur beskrives en tidsserie ofte på nedenstående måde. Den observerede tidsserie (O), er de faktiske tal som er i en tidsserie, og består af fire elementer. En tidsserie kan endvidere blive anskuet på to forskellige måder ved sæsonkorrektur.

$$\begin{array}{ll} O = T * S * K * I & \text{Multiplikative form (1)} \\ O = T + S + K + I & \text{Additive form (2)} \end{array}$$

Ligningerne beskriver hvilke påvirkninger, der er i tidsserien (O). Det fire elementer er trend (T), kalendereffekten (K), sæsonvariation (S), og den irregulære komponent (I).

Trend (T) beskriver i hvilken retning tidsserien bevæger sig i. Dette er en langsigtet påvirkning af tidsserien. I et diagram vil det være en meget ret linje, med meget bløde bevægelser over tid.

Sæsonvariation (S) er den periodiske variation, der gentager sig fra år til år, årsagen til sæsonændringen kan ske på grund af klimatiske forhold.

Kalendereffekten (K) er den effekt som for eksempel handelsdage vil have på månedsserien, hvis der er for eksempel 5 lørdage i en måned, vil det have en påvirkning af detailhandelssalget i forhold til, at der kun var 4 lørdage i en

¹ Modelling Seasonality 1992, Hylleberg, S. (Oxford University Press)

måned. Datoen for påsken skifter også fra år til år, og nogle tidsserier er påvirket af tidspunktet for påsken, i påsken er der for eksempel større efterspørgsel i detailhandlen.

Den irregulære komponent (I) er den effekt på en tidsserie, der ikke kan forklares ud fra trend effekten, sæsonvariation, og kalendereffekten. Det er der ved en kortsigtet aktivitetsændring af tidsserien.

Ligning (1) Den multiplikative model er som regel standard metoden, eller udgangspunktet for at se en tidsserie på. Modellen antager, at den absolutte størrelse til hver komponent i serien er afhængig af hinanden, og at størrelsen på sæsonvariationerne vokser og falder med niveauet på den ikke justerede serie.

Ligning (2) Den additive model antager, at den absolutte størrelse til hver komponent i serien er uafhængig af de andres størrelser. Sæsonvariationerne er således uafhængige af niveauet på den ikke justerede serie.

For at finde det sæsonkorrigerede tal, flyttes der om på de fire elementer i ligning (1) og (2), for herved at opnå at det sæsonkorrigerede tal er på den ene side af ligningstegnet og de observerede tal, kalendereffekten og sæsonvariationen på den anden side.

I ligning (3) og (4) er det sæsonkorrigerede tal (A) isoleret, og det af trend (T) og den irregulære komponent (I). Det sæsonkorrigerede tal (A) er lig med den observerede tidsserie (O) divideret eller fratrasket med kalendereffekten (K) og sæsonvariationen (S).

De sæsonkorrigerede tal (A) bliver således beregnet på følgende metode.

$A = O / (K * S)$	Multiplikative model (3)
$A = O - (K + S)$	Additive model (4)

Hvorfor sæsonkorrigere.

Formålet med at sæsonkorrigere tidsserier, er at rense tidserien for sæsonudsvingene der sker i løbet af et år. Herved kan de kortsigtede bevægelser, og irregulære bevægelser kommer til at fremstå tydeligere, i forhold til ikke justeret tidsserier. Det er ikke alle tidsserier, der har en gentagende periodisk variation. Det er således ikke alle tidsserier, hvor det er nødvendigt eller der er et behov for at sæsonkorrigere.

Sæsonvariationen vil i en tidsserien, der strækker sig over længere årrække, have mulighed for at ændre sig. Sæsonvariationen er ikke nødvendigvis en statisk bevægelse, men kan ændre sig, på grund af for eksempel vejrlige ændringer eller at moden skifter.

Direkte eller indirekte metode.

Ved en direkte metode, bliver sæsonkorrektur gjort på det aggregerede niveau af en tidsserie. Hvilket er forskelligt i forhold til en indirekte metode, her bliver de enkelte underliggende tidsserier sæsonkorrigeret og efterfølgende summeret op til den samlede sæsonkorrigerede tidsserie.

Kalendereffekten

Korrektion af tidsserier i forhold til kalendereffekten, sker på grund af at antallet af handelsdage i løbet af en måned er forskelligt og at tidspunktet for påsken flytter sig imellem år. Det er således nødvendigt at indarbejde en korrektion i tidsserier for denne effekt. Kvartalsdata indeholder dog samme antal dage og handelsdage. Det er derved ikke altid muligt, at identificerer en handelsdag effekt.

Outliers

Behandling af ekstreme værdier. I en tidsserie kan der eksistere ekstreme værdier eller outliers, hvilket vil have indflydelse på beregning af sæsonvariationen. Det er dog muligt, at korrigerer for disse outliers ved beregningen af sæsonvariation. De enkelte outliers bliver dog medtaget i de sæsonkorrigerede tidsserier, efter at sæsonvariation er beregnet.

Glidende gennemsnit og ARIMA model

Et glidende gennemsnit benyttes både til at finde trend, sæsonvariationen og efterfølgende kan den irregulære komponent findes som residual værdien.

For at finde sæsonvariationen bliver der benyttet et symmetrisk glidende gennemsnit for perioderne i tidsserien, og gennemsnittet af de glidende gennemsnit, bliver benyttet til at finde sæsonkorrektions faktoren. Valget af hvilket type glidende gennemsnit der benyttes, har således betydning for resultatet.

For at kunne lave et symmetrisk glidende gennemsnit for alle perioder i en tidserie, inklusiv startperioderne og slutperioderne, er det nødvendigt at lave en forecasting af perioderne udenfor tidserien. Der benyttes her, en ARIMA model (AutoRegressive Integrated Moving Average) til formålet. Dette bevirker også, at de seneste perioders sæsonkorrigerede tal har en vis usikkerhed.

Metodevalg

Valget af metode til at sæsonkorrigerer, i forhold til om det er en multiplikative eller en additiv model der benyttes, og i forhold til hvilken ARIMA model der benyttes, er gjort automatisk af programmet X-12-ARIMA og JDemetra+. Årsagen til at lade programmet afgøre, hvilken metode der benyttes, sker primært for at sikre, at sæsonkorrektion bliver gjort mest korrekt. Det bliver derudover anbefalet i Eurostat, ESS Guidelines on Seasonal Adjustment, 2009, som den mest optimale løsning.

For at sikre, at det er en korrekt metode, der er blevet valgt, er der nogle indbyggede test af sæsonkorrektion, hvilket skal sikre at sæsonvariationen og kalendereffekten ikke bliver estimeret forkert.

Der er for eksempel et krav til at estimationsfejl i de sidste 3 år i serien skal ligge under 10 procent. Derudover er der nogle kvalitative indikatorer, der hjælper med at vurdere sæsonkorrektionen, udvalgte indikatorer er vist i tabel 1.

Sæsonkorrektion er et meget stærkt redskab i forhold til at korrigere faktiske tal. Det er anbefalet i Eurostats, ESS Guidelines on Seasonal Adjustment, 2009, at de faktiske tidsserier også bliver gjort tilgængelig, og at metoden som er benyttet også bliver gjort tilgængelig.

Sæsonkorrektion af detailhandelens omsætningsindeks og godsmængder

Årsagen til at tidsserierne detailhandels omsætningsindeks og godsmængderne bliver sæsonkorrigeret er, at der er en tydelig sæsonvariation, og denne effekt kan ved at sæsonkorrigere den observerede tidsserie, blive taget ud af tidsserien, for herved at opnå mulighed for at sammenligne udviklingen fra en periode i forhold til en anden periode.

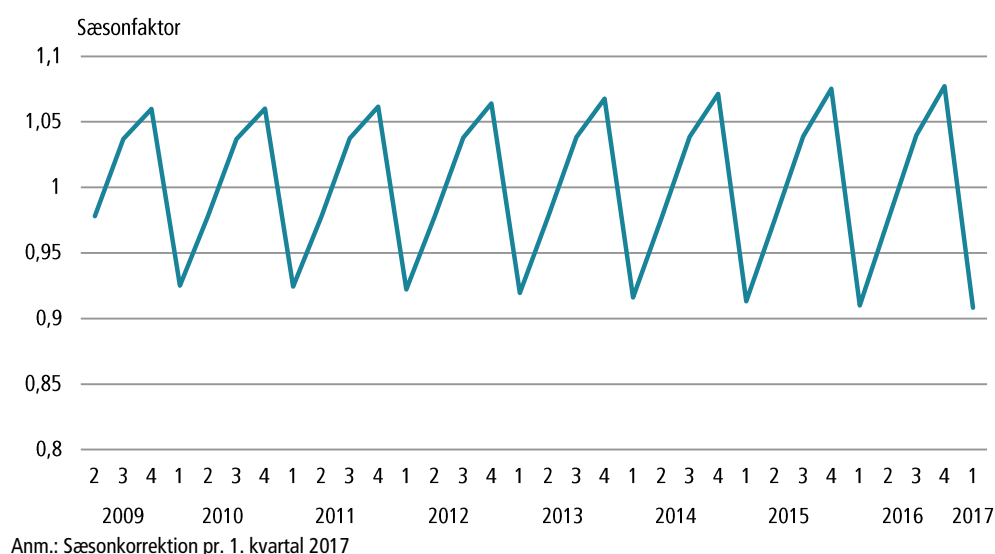
Ved beregningen af sæsonkorrektionen er der blevet benyttet metoden X-12-ARIMA og programmet JDemetra +.

Der er blevet benyttet en direkte metode til at sæsonkorrigere detailhandels omsætningsindeks, og godsmængderne. Ved sæsonkorrektion af de to tidsserier er der også lavet korrektion af de faktiske tal i forhold til kalendereffekten. For detailhandelens omsætningsindeks, er der blevet benyttet den multiplikative model, mens der for godsmængderne er blevet benyttet den additive model.

Detailhandelens omsætningsindeks

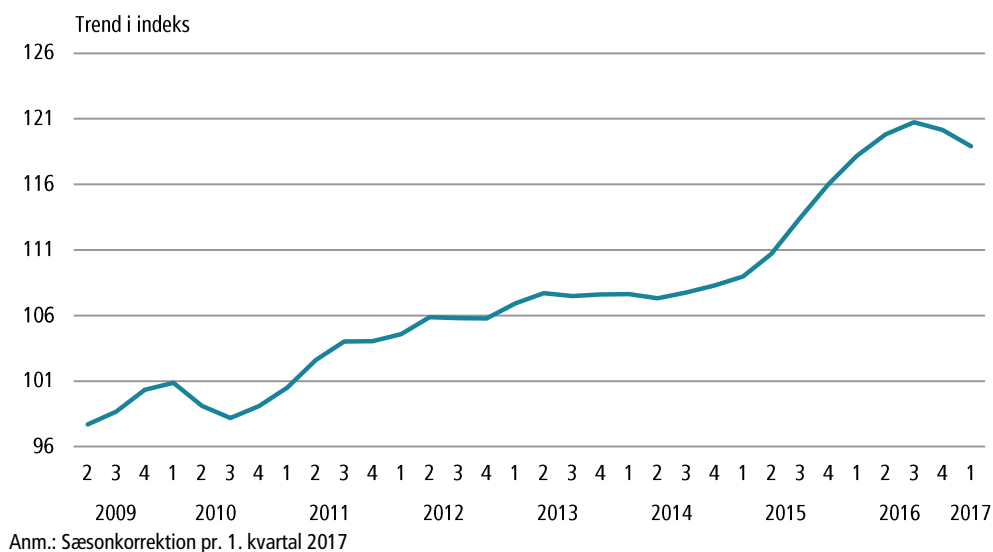
Detailhandelens omsætning, har en tydelig sæsonvariation, i figur 1 er de sæsonmæssige udsving vist for at tydeliggøre variationen.

Figur 1. Detailhandelens omsætningsindeks, sæsonvariation

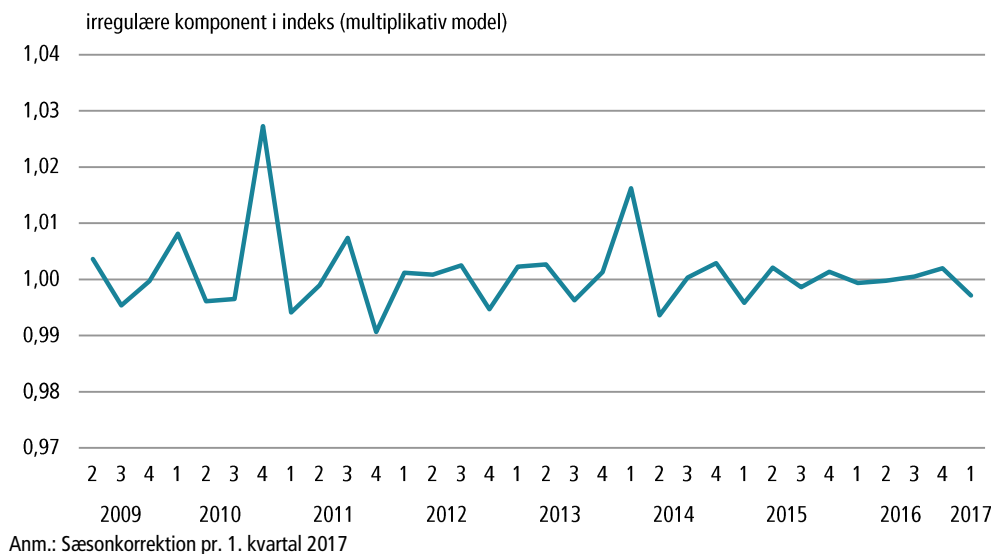
Den langsigtede trend er vist i figur 2, trend viser den langsigtede udvikling som tidsserien bevæger sig efter. En trend kan findes ved at lave et glidende gennemsnit af en tidsserie.

Figur 2. Detailhandelens omsætningsindeks, trend serie

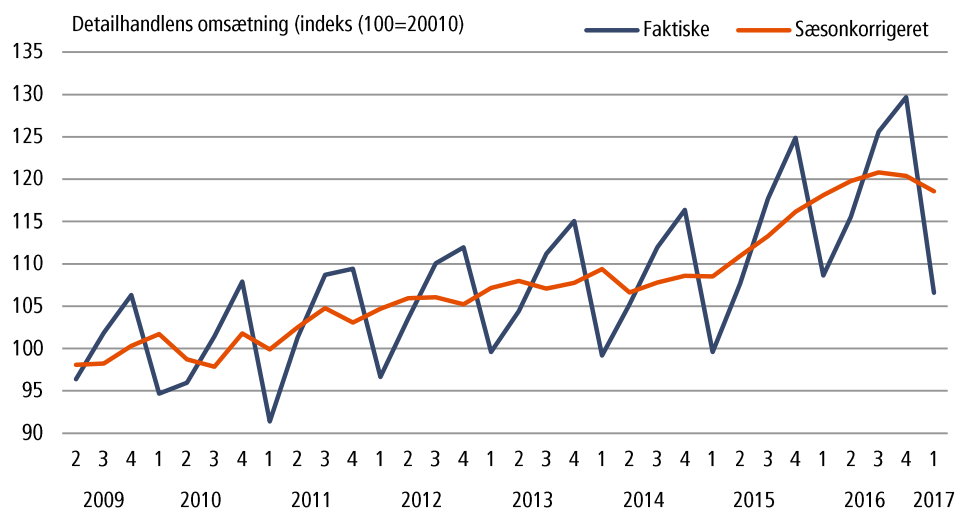
Den irregulære komponent er den del af en tidsserie, hvis ændringer ikke sker på baggrund af sæsonvariation, og ej heller som en del af den langsigtede trend. Det er muligt at identificere, den irregulære komponent, når sæsonvariationen og trend er fundet.

Figur 3. Detailhandelens omsætningsindeks, irregulære komponent

Ved sammenligning af den faktiske- og den sæsonkorrigeret indeks for detailhandelens omsætning, er det muligt at se trend, den irregulære komponent, i de sæsonkorrigerede tal. I figur 4 er der lavet en sammenligning af de faktiske tal og sæsonkorrigerede tal.

Figur 4. Detailhandlens omsætningsindeks, faktiske og sæsonkorrigerede

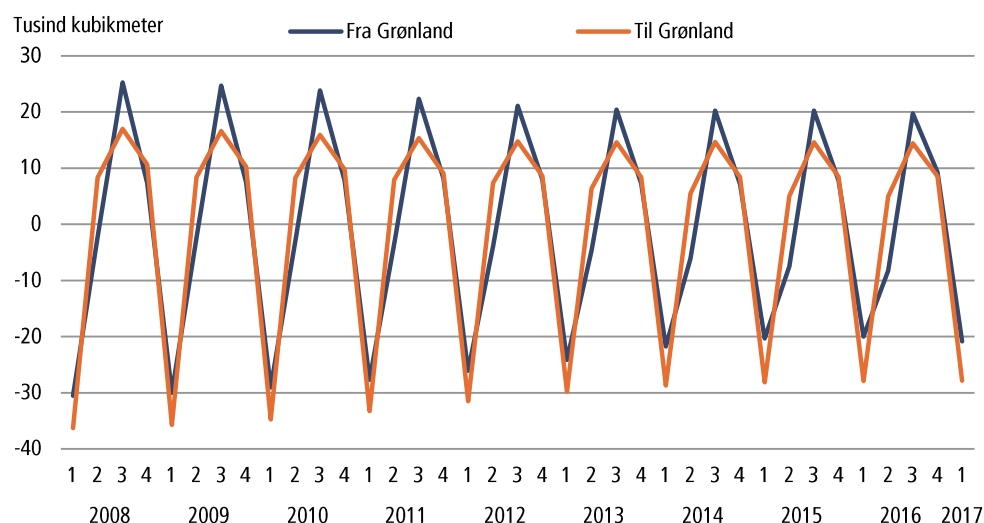

Anm.: Sæsonkorrektion pr. 1. kvartal 2017

Godsmængderne

Sæsonvariationen for godsmængderne efter fragtvej, fra Grønland og til Grønland er vist i figur 5.

Figur 5. Godsmængder efter fragtvej, sæsonvariation

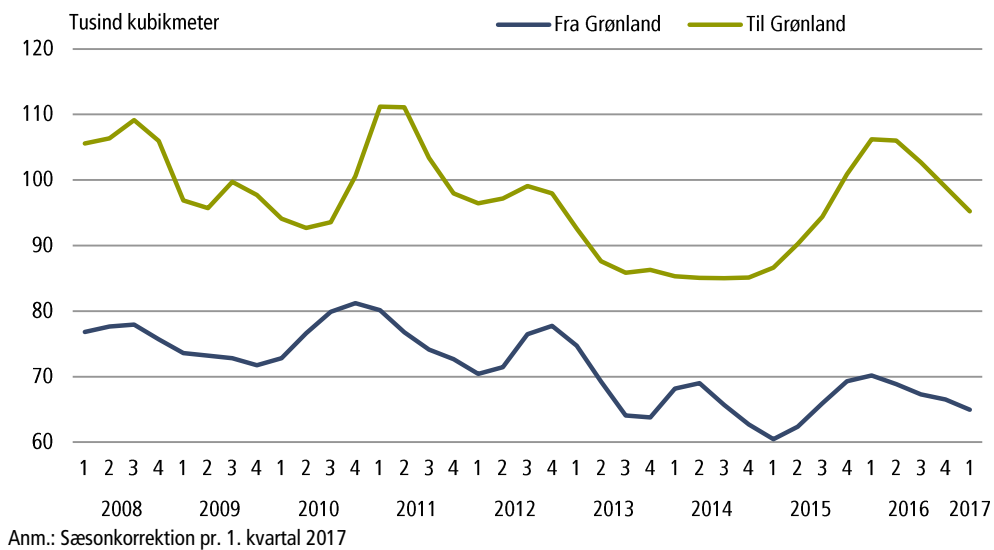

Anm.: Sæsonkorrektion pr. 1. kvartal 2017

Sæsonvariationen af godsmængder efter fragtvej, illustrere at der er stor forskel i godsmængde i sommerperioderne i forhold til vinterperioderne, både for godsmængder fra Grønland og til Grønland.

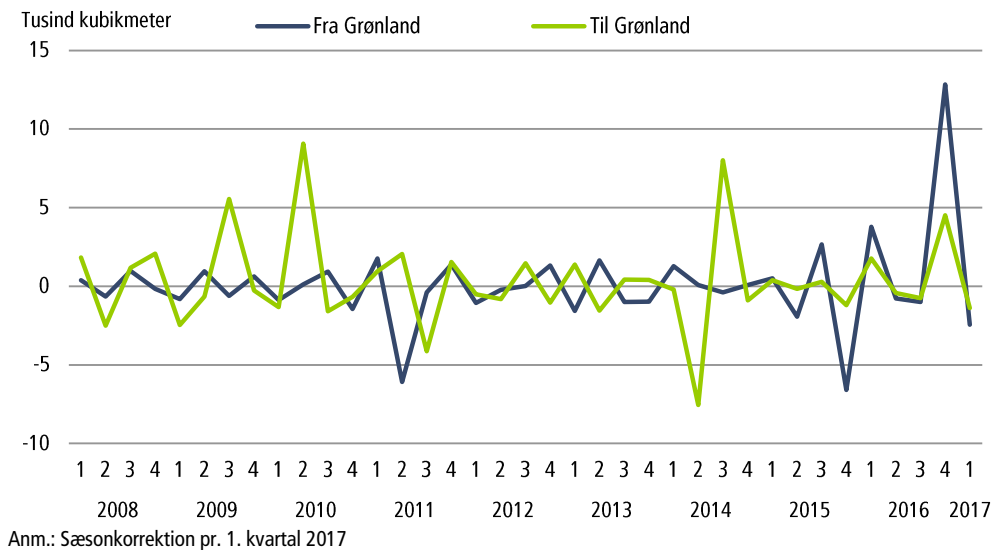
Trend for godsmængderne er vist i figur 6, og den illustrerer at der har været en nedadgående trend de senere år, dog blev den nedadgående trend vendt i 2015, der har været en stigende trend i 2015, mens der i 2016 har været et fald igen.

Figur 6. Godsmængder efter fragtvej, trend serie

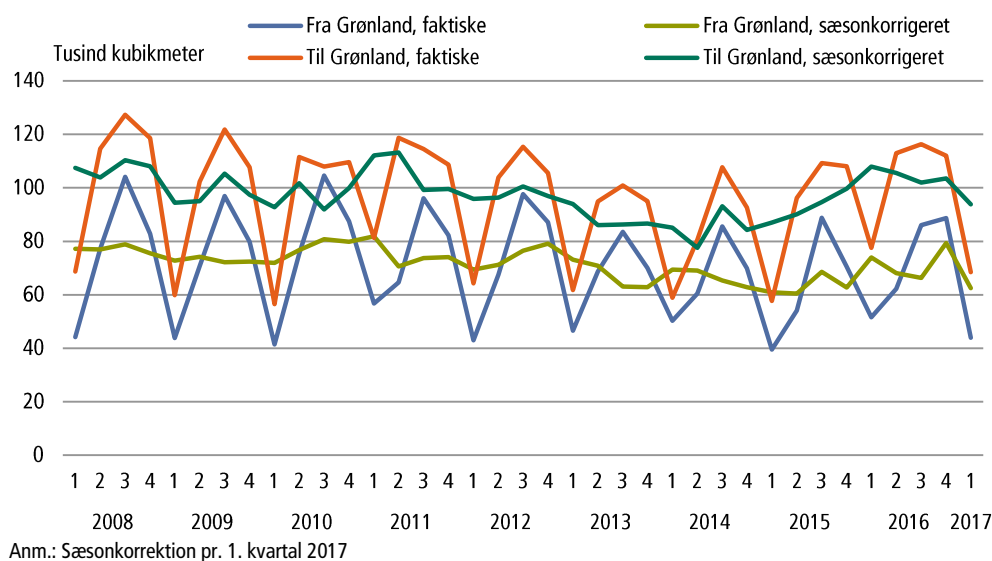
Den irregulære komponent for godsmængderne er vist i figur 7. Det kan ses at der har været nogle betydelige spring. Den irregulære komponents bevægelse sidst i perioden af 2015 for gods fra Grønland, tyder dog på at godsmængderne er blevet forskubbet, så de mindre mængder, der har været i 4. kvartal, er opvejet af stigninger i 3. kvartal 2015 og i 1. kvartal 2016.

Figur 7. Godsmængder efter fragtvej, irregulære komponent

De faktiske tidsserier og sæsonkorrigerede tidsserier er vist for godsmængderne efter fragtvej i figur 8.

Figur 8. Godsmængder efter fragtvej, faktiske og sæsonkorrigerede

Den benyttede model

Modellen for sæsonkorrektur bliver evalueret løbende, men modellen bliver kun genberegnet en gang årligt. Metoden der vil blive brugt for revidering, er at de seneste udgivet kvartals tal vil være foreløbige, som bliver endelige i det efterfølgende kvartal. Revidering af samtlige sæsonkorrigerede tal, vil kun ske årligt, hvis det er nødvendigt at justerer modellen og de heraf beregnede tal.

På grund af at det er muligt at lave sæsonkorrektur på forskellige måder, og den valgte model kan medfører forskellige resultater, er der fulgt Eurostat Guidelines on Seasonal Adjustment, 2009. Vejledning fra Eurostat anbefaler hvilke metoder der benyttes, og at delresultaterne og model skal blive vist.

Tabel 1. Kvalitative indikatorer for sæsonkorrigerede tidsserier

Tidsserie	Detailhandlens omsætningsindeks	Godsmængder til Grønland	Godsmængder fra Grønland
Sæson korrektionsmodel	Multiplikativ	Additiv	Additiv
Arima model	(1,0,0) (0,1,1)	(1,0,0) (0,1,1)	(1,0,0) (0,1,1)
Konfigurer for kalendereffekt	Ja, påske	Ja, påske	Ja, påske
	Kvalitative indikatorer		
M2 Relativt bidrag af den irregulære komponent til den stationære del af ændring	0,1	0,1	0,1
M7 Andel af den glidende sæsonvariation relativt til den stabile sæsonvariation	0,1	0,1	0,1
M10 Andel af størrelse af ændringen i sæsonkomponenten, seneste år	0,2	0,3	0,5
M11 Den gennemsnitlige lineære bevægelse i sæson komponenten, seneste år	0,2	0,3	0,5
Q værdi	0,2	0,3	0,3

Anm: De kvalitative indikatorer er mellem 0-3, og de skal være under 1 for at være acceptable

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Daniel Schütt

E-mail: dasc@stat.gl

Aningaasaqarnikkut pissutsit

Grønlands Statistik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

